

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoCsp/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122210556
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4122210556.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D. XXX, zastúpenému JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Damborského 13, 949 01 Nitra, IČO: 50 361 864, o zaplatenie 5.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 8Csp/89/2022-102 zo dňa 01.03.2023 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, § 524 ods. 1, 2 a § 37 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 5.000,- eur titulom náhrady škody. V žalobe uviedol, že žalovaný bol trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 5T/34/2022 zo dňa 31.05.2022 uznaný vinným zo spáchania účastníctva formou pomoci k zločinu úverového podvodu na tom skutkovom a právnom základe, že pomohol E. F. (dlužník 1/) za peňažnú odplatu vylákať od Prvej stavebnej sporiteľne, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, (postupca) medziúver vo výške 23.500,- eur tým, že postupcu uviedli do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru, resp. poskytol dlžníkovi 1/ falošné listiny ohľadom pracovného pomeru a príjmu dlžníka 1/ za účelom získania medziúveru č. 3190699302. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 21/2016 zo dňa 01.04.2016 uzatvorenej medzi postupcom a žalobcom postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči dlžníkovi 1/ a G. F. (dlžník 2/). Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky predstavovala sumu 36.844,19 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 24.569,75 eura a príslušenstva vo výške 12.274,44 eura. Dňa 23.08.2010 uzatvoril postupca s dlžníkom 1/ a dlžníkom 2/ Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru č. 3190699302 vo výške 23.500,- eur. Dlžníci neplnili splátky, čím sa dostali do omeškania, v dôsledku čoho ich postupca podaním zo dňa 04.08.2011 vyzval k úhrade omeškaných splátok úveru. Postupca listom zo dňa 02.03.2012 odstúpil od zmluvy a zároveň požiadal dlžníkov o okamžitú úhradu poskytnutých úverových prostriedkov. Dlžníci si neplnili svoje zmluvné povinnosti, avšak do pozície dlžníkov sa dostali kvôli nezákonnému konaniu žalovaného, čím došlo k spôsobeniu škody na strane žalobcu. Žalovaný pre účely splnenia podmienok poskytnutia úveru poskytol dlžníkovi 1/ výplatné

pásky a potvrdenie o príjme, v zmysle ktorých mal byť dlžník 1/ zamestnancom firmy H. I. - J. so sídlom D. XXX, IČO: 41 821 491, s čistým príjmom za obdobie od 01.12.2009 do 30.06.2010 vo výške 4.969,83 eura. Žalovaný dlžníka 1/ prihlásil v Sociálnej poisťovni od 01.12.2009 do 31.05.2010 a odvádzal za neho poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, avšak žiadnu mzdu mu v skutočnosti nevyplácal, pretože dlžník 1/ nebol jeho zamestnancom, čím takto svojím konaním spôsobil žalobcovi škodu. Žalobca si ako poškodený uplatnil v trestnom konaní nárok na náhradu škody voči žalovanému, vzniknutej nezaplatením vyššie uvedenej pohľadávky zo zmluvy vo výške 40.832,85 eura. Žalobca bol odkázaný s náhradou škody na civilné konanie. Dlžník 1/ a dlžník 2/ uznali svoj dlh zo zmluvy voči postupcovi čo do právneho dôvodu a výšky, po postúpení pohľadávky vykonali čiastočné úhrady v celkovej výške 900,- eur. Podľa žalobcu žalovaný spôsobil škodu vo výške, ktorá predstavuje nezaplatenú pohľadávku dlžníkov, avšak v súlade so svojim dispozíčným právom si od žalovaného uplatnil len nárok na náhradu škody vo výške 5.000,- eur.

2. Žalovaný namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky na žalobcu. Uvedol, že je potrebné odlišiť nárok zo zmluvy medzi Prvou stavebnou sporiteľňou, a.s., a manželmi F. a nárok na náhradu škody spôsobenú Prvej stavebnej sporiteľni, a.s., trestným činom. K postúpeniu pohľadávky na žalobcu došlo len vo vzťahu k nárokom z úverovej zmluvy, teda len voči dlžníkom manželom F.. V zmluve o postúpení pohľadávok sa žalovaný ani neuvádza. Postúpenie pohľadávok sa týka napr. ručiteľov alebo iných osôb konkrétne uvedených v zmluve, avšak tretí subjekt vo vzťahu k náhrade škody uvedený nie je. V čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok pohľadávka voči žalovanému ani neexistovala. V zmysle článku 4 bodu 10 zmluvy o postúpení pohľadávok je potrebné, aby si nárok na náhradu škody postupca uplatnil v trestných konaniach. V čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok dňa 01.04.2016 nebola náhrada škody v trestnom konaní postupcom uplatnená, túto si uplatnil až niekedy v roku 2017. Nie je zrejmé, z čoho žalobca odvodzuje svoj nárok, najmä preukázanie príčinnej súvislosti, keďže prostriedky z poskytnutého úveru čerpal niekto iný, kto by mal prostriedky vrátiť. Žalobcovi žiadna škoda nevznikla, keďže neposkytoval úver, a preto absentuje príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného a škodou na strane žalobcu. Sám žalobca v žalobe uvádza, že pohľadávka bola postúpená voči dlžníkovi E. F. a G. F., a nie voči nemu (žalovanému). Žalobca inkasuje od pani F. splátky a zároveň je na jej nehnuteľnosť zriadené záložné právo. Žalobca tak vymáha poskytnutý úver od dlžníka a zároveň si ho uplatňuje titulom náhrady škody. Takéto konanie je v rozpore s dobrými mravmi, ako aj s poctivým obchodným stykom.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania uviedol, že predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody, ktorú mal žalovaný spôsobiť trestným činom úverového podvodu spáchaného formou pomoci, keď zadovážil pre žiadateľa o úver (nepravdivé) podklady na priznanie úveru (potvrdenie o príjme pre zamestnanca), na základe ktorých bol dlžníkom skutočne poskytnutý mimoriadny medziúver vo výške 23.500 eur. Nesplácaním úveru zo strany dlžníkov malo dôjsť k vzniku škody na strane pôvodného veriteľa, ktorý úver poskytol, t. j. Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. Žalobca svoj nárok uplatňovaný v konaní odôvodňoval postúpením pohľadávky na náhradu škody od pôvodného veriteľa. Žalovaný voči uplatnenému nároku namietal nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že nedošlo k postúpeniu pohľadávky voči nemu na žalobcu a tiež premlčaním uplatňovaného nároku.

4. Vzhľadom na to, že žalovaný v konaní namietal absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, súd prvej inštancie sa ako prvoradou zaoberal dôvodnosťou tejto námietky. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že táto nie je daná.

5. Žalobca tvrdil, že je právnym nástupcom spoločnosti, ktorej bola trestným činom žalovaného spôsobená škoda, pričom právne nástupníctvo preukazuje zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 01.04.2016 č. 21/2016 uzatvorenou medzi Prvou stavebnou sporiteľňou, a.s., ako postupcom a ním ako postupníkom (ďalej aj len „zmluva“). V prípade predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok ide o typické postúpenie súboru pohľadávok veriteľa poskytujúceho úvery voči svojim úverovým dlžníkom. Predmet zmluvy je vymedzený v článku II bodu 1 zmluvy ako súbor pohľadávok, ktoré vznikli na základe úverov poskytnutých postupcom tretím osobám a zo storna provízií bývalých pracovníkov odbytovej siete, pričom sú jednotlivé postupované pohľadávky konkrétne špecifikované v prílohe zmluvy (podrobnými údajmi o dlžníkovi, o uzatvorenej zmluve, stave a aktuálnej výške pohľadávky aj s rozčlenením na istinu, príslušenstvo a poplatky). Je nesporné, že takto prešla na žalobcu pohľadávka voči úverovým dlžníkom manželom F. z titulu poskytnutého mimoriadneho medziúveru aj s príslušenstvom. Žalobca vo vzťahu k nadobudnutiu pohľadávky na náhradu škody poukazoval na článok IV. bod 10 zmluvy,

podľa ktorého ak sa v súvislosti s vymáhaním niektorých postúpených pohľadávok vedie trestné konanie, postúpením pohľadávok prechádza na postupníka aj nárok na náhradu škody, ktorý si postupca uplatnil v týchto trestných konaniach. Ustanovenie tohto článku nadväzuje na postúpené pohľadávky voči dlžníkom definované v článku II bodu 1 zmluvy a rozširuje postúpené pohľadávky voči týmto dlžníkom aj o nárok na náhradu škody uplatnený v trestnom konaní. Nerozširuje však okruh dlžníkov, pretože neobsahuje ustanovenie o tom, že na postupníka prechádza aj nárok voči iným, tretím osobám, ktoré spôsobili škodu a ktoré sú odlišné od úverových dlžníkov. Samotná zmluva s takýmito osobami nepočíta (napr. v ustanovení o oznámení postúpenia je dojednaný záväzok postupcu písomne oznámiť postúpenie pohľadávky dlžníkom, spoludlžníkom, ručiteľom a záložcom - článok IV bod 6). Tomuto výkladu nasvedčuje aj systematické zaradenie ustanovenia, na ktoré sa odvoláva žalobca, do časti zmluvy o právach a povinnostiach zmluvných strán, a nie do časti týkajúcej sa predmetu zmluvy. Ak by bol pripustený taký široký výklad zmluvy v zmysle, že sa postupujú aj pohľadávky voči iným dlžníkom len odkazom na prebiehajúce trestné konania, bola by v tejto časti zmluva neurčitá, a z tohto dôvodu v tejto časti neplatná (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Medzi podstatné náležitosti zmluvy o postúpení pohľadávky patrí označenie účastníkov zmluvy a postúpenej pohľadávky spôsobom, z ktorého možno jednoznačne zistiť, aká pohľadávka je predmetom postúpenia. Riadna identifikácia pohľadávky musí obsahovať označenie dlžníka postupcu a opis pohľadávky čo do jej výšky a skutočností, na ktorých sa zakladá. Postupované pohľadávky musia byť identifikované určito tak, aby neboli zameniteľné s inou pohľadávkou. Je na účastníkoch zmluvy, aké identifikačné kritériá si zvolia na vymedzenie postupovaných pohľadávok. Zmyslu právnej úpravy sa neprieči, aby bola nezameniteľná identifikácia postupovaných pohľadávok vykonaná aj sprostredkovane (napr. odkazom na čísla faktúr postupcu). Predmet úkonu však musí byť objektívne (teda každému a nielen zmluvným stranám) poznateľný. Požiadavka určitosti zmluvy o postúpení pohľadávok je naplnená aj v prípade, ak zmluva neobsahuje výpočet všetkých prevádzaných pohľadávok, ale z účastníkmi zvolených identifikačných znakov je nepochybné, ktoré pohľadávky (nezameniteľné s inými) sú predmetom cesie (rozhodnutie NS ČR z 20.06.2007 sp. zn. 32Odo 1433/2006).

6. Ďalej súd uviedol, že o náležité určenie pohľadávky by nešlo v prípade, ak by ani na základe výkladových pravidiel prejavu vôle nebolo možné dospieť k spoľahlivému záveru, ktorá pohľadávka mala byť postúpená (rozhodnutie NS ČR z 31.07.2003 sp. zn. 20Cdo/1319/2002), čo by bol aj prípad ustanovenia článku IV. bod 10 zmluvy vo vzťahu k žalovanému. Označenie postupovanej pohľadávky by bolo len nepriamo určené odkazom na nekonkrétne vedenie trestného konania v súvislosti s vymáhaním niektorých postúpených pohľadávok (súd nemal preukázané, že v čase podpisu zmluvy prebiehalo trestné konanie voči žalovanému). Identifikovanie postupovanej pohľadávky by vyžadovalo viacero úkonov - zistenie prebiehajúceho trestného konania vo vzťahu k úverovému dlžníkovi, posúdenie, či za prípadnú uplatnenú škodu môže zodpovedať aj iná trestne stíhaná osoba v konaní. Bez relevancie nie je ani podmienka postúpenia náhrady škody vyjadrená tak, že na postupníka prechádza nárok na náhradu škody, ktorý si v týchto konaniach postupca uplatnil. Predpokladom postúpenia, ktorý si účastníci zmluvy sami vymienili, je teda už uplatnený nárok poškodeného (postupcu) v adhéznom konaní v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok, t. j. 01.04.2016. Táto skutočnosť v konaní zo strany žalobcu nebola ani tvrdená, opačnú skutočnosť tvrdil žalovaný (k uplatneniu nároku pôvodného veriteľa malo dôjsť až v roku 2017), čo žalobca nepoprel. Tvrdenie žalovaného nepriamo preukazuje zápisnica o výsluchu svedka - poškodeného zo dňa 29.06.2018, kde z čísla vyšetrovacieho spisu ORP-1340/4-VYS-NR-2017 vyplýva záver, že trestné konanie začalo v roku 2017, a teda najskôr v roku 2017 mohlo dôjsť k uplatneniu náhrady škody v trestnom konaní.

7. Súd na základe vyššie uvedených úvah dospel k záveru, že nedošlo k postúpeniu pohľadávky na náhradu škody voči žalovanému, keďže špecifikácia pohľadávky voči žalovanému v zmluve absentuje, resp. je vo vzťahu k žalovanému neurčitá, a teda zmluva je v tejto časti neplatná. Vzhľadom na uvedené je potom bez právneho významu, že žalobca bol aktívny pri uplatňovaní náhrady škody v trestnom konaní a že bol odkázaný v trestnom rozkaze na náhradu škody do civilného konania, pretože uvedené skutočnosti nenahrádzajú, resp. nekreujú prevod nároku z pôvodného poškodeného na žalobcu. V trestnom konaní príslušné inštitúcie (orgány činné v trestnom konaní a súd) neskúmali postúpenie pohľadávky na náhradu škody. V konečnom dôsledku je súd v civilnom konaní viazaný len rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal (§ 193 CSP). S poukazom na závery Ústavného súdu SR, že ústavne konformný výklad ustanovenia § 193 CSP vyžaduje, aby civilné súdy boli v konaní o náhradu škody viazané právoplatným odsudzujúcim rozsudkom vo vzťahu ku všetkým skutočnostiam,

ktoré boli podmienkou odsúdenia páchatel'a a boli trestným súdom v trestnom konaní riadne zistené (nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 269/2011 z 23.11.2011 k výkladu § 135 OSP), súd dal do pozornosti, že aj v skutkovej vete predmetného trestného rozkazu súd konštatoval, že žalovaný spôsobil svojím konaním škodu poškodenej obchodnej spoločnosti Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. Preto vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu zamietol a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca navrhujúc napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podané odvolanie odôvodnil porušením práva na spravodlivý proces a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 365 ods. 1 písm. b), h) CSP). Namietal, že v zmysle § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka dochádza pri postúpení pohľadávky k prevodu aj všetkých práv spojených so samotnou pohľadávkou, a teda nevyhnutne aj nároku na náhradu škody súvisiacej s postupovanou pohľadávkou bez ohľadu na zodpovedný subjekt. Uviedol, že formálnym a neurčitým výkladom konajúceho súdu by sme mohli dospieť aj k záveru, že pokiaľ v zmluve o postúpení pohľadávky nie je identifikovaný ručiteľ pohľadávky, tak ručiteľský záväzok neprechádza na postupníka, avšak takýto názor bol ustálené najvyššími súdnymi autoritami odmietnutý. Záver súdu, že predmetom postúpenia pohľadávky nebol nárok na náhradu škody výlučne z dôvodu, že žalovaný nebol v zmluve o postúpení označený ako dlžník, je podľa jeho názoru v priamom rozpore s § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Rovnako pri prijatí záveru súdu, že postupca je napriek postúpeniu všetkých práv a povinností zo zmluvy naďalej oprávneným veriteľom zo zodpovednosti za škodu voči žalovanému, tak by mohlo dôjsť k absurdnej situácii, kedy si postupca úspešne uplatní nárok na náhradu škody voči žalovanému v plnej výške cca 50.000 eur a on ako veriteľ dlžníkov si bude uplatňovať svoj nárok zo zmluvy voči dlžníkom, keďže jeho nárok ako veriteľa zo zmluvy nebude uspokojený, čím dôjde k duplicitnému vymáhaniu. Nárok na náhradu škody spôsobenej úmyselným konaním žalovaného súvisí výlučne s nárokom zo zmluvy, resp. s vrátením poskytnutých finančných prostriedkov, a s ohľadom na skutočnosť, že nárok na vrátenie týchto finančných prostriedkov patrí výlučne jemu, je vylúčené, aby postupca napriek tomu, že nemá nárok voči dlžníkom na zaplatenie úveru, bol veriteľom voči žalovanému z titulu náhrady škody, pričom tento nárok na náhradu škody je podmienený nesplnením povinnosti dlžníka zo zmluvy. Nie je mu zrejmé, akú škodu môže postupca, ktorý nie je vlastníkom pohľadávky zo zmluvy voči žalovanému uplatniť, keďže je objektívne vylúčené, aby napriek postúpeniu pohľadávky pretrvávala akákoľvek majetková ujma spočívajúca v nesplnení zmluvného nároku zo zmluvy voči postupcovi, ktorú úmyselným konaním zavinil žalovaný. Súd nevykonal žiadny výklad a právne posúdenie, či aplikáciu ustanovenia § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka na prejednávaný prípad, v zmysle ktorého mali s postúpenou pohľadávkou prejsť na neho ako postupníka všetky práva s ňou spojené.

9. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

10. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 177 ods. 2 písm. c), § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že odvolanie nie je opodstatnené. Preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Keďže sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, nepovažuje za potrebné opätovne poukazovať na rovnaké dôvody, ktoré už uviedol súd vo svojom odôvodnení, avšak viazaný dôvodmi odvolania sa snažil zodpovedať predovšetkým námietky vznesené odvolateľom v odvolaní. Žalobca v odvolaní poukázal na ustanovenie § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dochádza pri postúpení pohľadávky k prevodu aj všetkých práv spojených so samotnou pohľadávkou, a teda aj nároku na náhradu škody súvisiacu s postupovanou pohľadávkou bez ohľadu na zodpovedný subjekt. S uvedeným názorom sa odvolací súd nestotožnil, pretože za práva spojené s pohľadávkou je potrebné rozumieť najmä práva veriteľa na zabezpečenie pohľadávky (záložné právo, ktoré zabezpečuje postúpenú pohľadávkou, ručenie), na súdne uplatnenie pohľadávky a súdne vymáhanie pohľadávky. Medzi ne však nepatrí právo vyplývajúce z úplne inej právnej skutočnosti, voči

odlišnému dlžníkovi (škodcovi), ktorá má k prevádzanej pohľadávke ten vzťah, že vyplýva zo skutkovo spolusúvisiaceho úkonu a z protiprávneho konania (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/2164/2010).

12. Zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však zmluvný vzťah ako celok. Postupník na základe cesie nevstupuje do základného obligačného vzťahu s dlžníkom, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla, a ktorého obsah môže tvoriť značný objem práv a povinností, ktoré nie sú postúpením dotknuté. Účastníkom pôvodného záväzkového vzťahu ostáva naďalej postupca. Elementárnym účinkom postúpenia pohľadávky je singulárna sukcesia postupníka do subjektívnych práv, ktoré sú predmetom postúpenia a viažu sa na pohľadávku. Ide v zásade o derivatívny spôsob nadobudnutia práva. Z tohto dôvodu nadobúda postupník pohľadávku v stave, v akom sa táto nachádza v čase jej postúpenia. Spolu s pohľadávkou nadobúda postupník aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Postupník nemôže vo vzťahu k pohľadávkou cesiou nadobudnúť žiadne právo, ktorým by pred postúpením nedisponoval postupca.

13. Za práva spojené s pohľadávkou sa považujú práva vymenované v ustanovení § 528 Občianskeho zákonníka. Sú to predovšetkým zabezpečovacie inštitúty, a to najmä záložné právo, ručenie, zabezpečovací prevod práva a ďalšie zabezpečovacie inštitúty. Zabezpečenie pritom môže postihovať aj tretie subjekty, ak zabezpečuje splnenie pohľadávky, ktorá je prevádzaná. Preto i naďalej bude postihovať ručiteľa alebo aj záložcu, ktorý prípadne nie je súčasne dlžníkom. Okrem práv vyplývajúcich zo zabezpečenia postupovanej pohľadávky prechádzajú vo všeobecnosti na postupníka aj ďalšie práva spojené s pohľadávkou. Cesiou nadobúda postupník predovšetkým samotný nárok, teda právo na uplatnenie a vymáhanie pohľadávky (aktívnu vecnú legitimáciu), ale napríklad aj právo dohodnúť sa s dlžníkom na odpustení dlhu (§ 574 ods. 1) alebo jeho urovnaní (§ 585), právo dohodnúť splnenie dlhu v splátkach, právo zdržať sa vymáhania postúpenej pohľadávky a pod. Ide o štandardné subjektívne práva, ktoré právny poriadok priznáva veriteľovi pohľadávky. V súlade s princípom identity pohľadávky nadobúda postupník aj individuálne práva vyplývajúce z vedľajších dojednaní vo vzťahu k pohľadávkou (čas, miesto a spôsob plnenia, dohodnuté splátky, lehoty, podmienky a pod.). Postupník však z povahy veci nemôže cesiou nadobudnúť žiadne právo, ktorým by pred postúpením nedisponoval postupca.

14. Podľa názoru Ústavného súdu SR (nález sp. zn. II. ÚS/104/2023 z 21.06.2023) „je ústavne neudržateľná argumentácia, že nárok na náhradu škody predstavuje „práva spojené s pohľadávkou“, resp. „všetky práva s ňou spojené“, ako to *expressis verbis* upravuje § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ústavný súd zdôraznil, že „nemožno bez ďalšieho považovať za ústavne konformný záver, že postúpením pohľadávky automaticky dochádza aj k postúpeniu nároku na náhradu škody v súvislosti s postupovaným právom (pohľadávkou). Je tomu tak z viacerých dôvodov. Postúpenie pohľadávky je súkromnoprávny úkon (záväzkovo-právny vzťah), pričom nárok na náhradu škody vyplýva zo zodpovednostného vzťahu (v danom prípade medzi postupom a orgánom verejnej moci, ktorý mal porušiť právo oprávneného v exekučnom konaní). Nárok na náhradu škody vzniká priamo poškodenému (ako nositeľovi práva) porušením jeho práva a vznikom (jemu spôsobenej) škody, a pokiaľ ho tento (poškodený) mieni postúpiť ako nárok spolu s postupovanou pohľadávkou (v súvislosti s ktorou škoda vznikla) po tom, čo právo porušené bolo (vznikol nárok na náhradu škody), musí zmluvne výslovne určiť, že postupuje aj svoj nárok na náhradu škody.

15. K platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zákon vyžaduje písomnú formu. Z hľadiska určitosti je zmluva platná, ak je v nej jednoznačne určená prevádzaná pohľadávka, najmä vymedzením predmetu plnenia, osoby dlžníka, prípadne právneho dôvodu, a to natoľko nepochybne, aby bolo zistiteľné, aká pohľadávka je predmetom postúpenia, a aby ju nebolo možné zameniť s pohľadávkou inou. Ako vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Odo/1242/2005 k obligatórnym náležitostiam zmluvy o postúpení pohľadávky patrí okrem označenia účastníkov (postupcu a postupníka), identifikácia postupovanej pohľadávky, ktorá musí zahŕňať riadne označenie postupcovho dlžníka a popis pohľadávky čo do jej výšky a skutočností, na ktorých sa zakladá. Postupovaná pohľadávka musí byť identifikovaná dostatočne určite tak, aby nebola zameniteľná s inou pohľadávkou postupcu s rovnakým dlžníkom a aby medzi zmluvnými stranami nevznikali pochybnosti o tom, aká pohľadávka, ako a kedy bola postúpená. Požiadavka identifikácie nemusí byť vždy naplnená len vymedzením predmetu plnenia, osoby dlžníka, prípadne právneho dôvodu plnenia. Identifikáciu postupovaných pohľadávok možno previesť i sprostredkovane (napr. odkazom na čísla postupcových faktúr), a tiež uvedením právnej

skutočnosti, na ktorej je založená, výškou, splatnosťou, prípadne i inými skutočnosťami, vrátane odkazu na titul, ktorým bola priznaná.

16. Žalobca v danom prípade odvíjal svoj nárok na náhradu škody zo zmluvy o postúpení pohľadávky č. 21/2016 zo dňa 01.04.2016, pričom mal za to, že spolu s pohľadávkou na neho prešli aj všetky práva s ňou spojené tak, ako to má na mysli ustanovenie § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Nárok na náhradu škody však na základe vyššie uvedeného nepredstavuje „všetky práva s ňou spojené“, ako to upravuje uvedené zákonné ustanovenie. Pokiaľ žalobca poukazuje na ustanovenie článku IV bod 10 zmluvy, tak odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že k postúpeniu pohľadávky na náhradu škody voči žalovanému nedošlo, keďže v zmluve absentuje identifikácia postupovanej pohľadávky voči žalovanému s riadnym označením žalovaného ako postupcovho dlžníka. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil zmluvu v tejto časti z dôvodu neurčitosti ako neplatnú podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rovnako správne poukázal aj na skutočnosť, že predmetom postúpenia pohľadávky mal byť nárok na náhradu škody, ktorý si postupca uplatnil v trestných konaniach (článok IV bod 10 zmluvy). Predpokladom postúpenia v zmysle zmluvy mal byť (v prípade splnenia podmienok vyššie uvedenej špecifikácie) teda nárok, ktorý bol v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok už uplatnený postupcom v trestnom konaní. Z vykonaného dokazovania mal však súd prvej inštancie preukázať, že k uplatneniu náhrady škody mohlo dôjsť až v roku 2017, pričom zmluva o postúpení pohľadávok bola uzatvorená dňa 01.04.2016.

17. Žalobca tiež namietal, že nárok na vrátenie finančných prostriedkov patrí výlučne jemu a je vylúčené, aby postupca napriek tomu, že nemá nárok voči dlžníkom na zaplatenie úveru, bol veriteľom voči žalovanému z titulu náhrady škody, pričom tento nárok na náhradu škody je podmienený nesplnením povinnosti dlžníka zo zmluvy. K uvedenej námietke odvolací súd uvádza, že nebolo úlohou súdu prvej inštancie dať odpoveď na žalobcom kladené otázky, či vôbec mohla postupcovi vzniknúť škoda, a ak áno tak v akej výške a voči komu by si ju mal uplatniť. Takýto nárok nie je predmetom tohto konania a v prípade, ak by si postupca takúto pohľadávkou voči žalovanému uplatnil, bude na prejednávajúcom súde, aby sa s otázkou vzniku škody postupcu vysporiadal. Podstatné v predmetnej veci bolo posúdenie nároku žalobcu na náhradu škody voči žalovanému, ktorú ako tvrdil, nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok, pričom argumentoval tým, že spolu s postúpenou pohľadávkou dlžníkov prešiel na neho aj nárok na náhradu škody voči žalovanému, ktorú si postupca uplatnil v trestnom konaní. Uvedené skutkové tvrdenia však žalobca nepreukázal, a preto súd správne žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zamietol.

18. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie na podklade skutkového stavu zisteného z vykonaného dokazovania správne rozhodol a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. Žalobcom namietané skutočnosti, ktoré boli obsahom podaného odvolania, bolo potrebné vyhodnotiť ako nedôvodné a nespôsobilé spochybniť správnosť právneho záveru súdu prvej inštancie. Vzhľadom na to odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

19. V odvolacom konaní bol procesne úspešný žalovaný, ktorému by podľa § 255 ods. 1 CSP patril nárok na náhradu trov vynaložených v tomto štádiu konania. Keďže mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd v zmysle § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP rozhodol, že sa mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).